

VIORICA PASCU (1922–1993)

Muzeografia românească a pierdut încă un valoros reprezentant al cercetării faptelor de cultură și de spirit ale satului, prin neașteptată dispariție a etnografei VIORICA PASCU.

Rând pe rând, Muzeul Etnografic al Transilvaniei din Cluj-Napoca a pierdut cercetători de marcă în știință românească și europeană (lucrând vremelnic sau toată viața în această instituție) — Ronulius Vuia, Teodor Onisor, Gheorghe Dăncuș, Tancred Bănățeanu, Ion Chelcea, Valer Butură, iar acum, mult regretata Viorica Pascu. A plecat pe drumul neîntoarcerii prea devreme, având încă multe de împlinit; a plecat prea repede, sporind durerea, regretul, răscolind amintirile celor care au cunoscut-o și au iubit-o.

Născută la Ocna Mureș, în 25 aprilie 1922, îi plăcea să spună că are vârstă muzeului clujean (fondat în 1922), căruia și-a închinat viață. Îi plăcea să credă că această coincidență de date a fost premonitivă pentru destinul său de muzeograf.

Scoala primară a urmat-o în localitatea Borșa, jud. Cluj, unde tatăl său fusese numit notar, iar studiile liceale și le-a împlinit la prestigiosul Liceu „Regina Maria” din Cluj, apoi la Sibiu, unde întreaga școală se refugiase în timpul războiului. Studiile universitare și le-a făcut la Universitatea din Cluj: Facultatea de Istorie și Geografie.

În perioada celui de-al doilea război mondial, în timpul refugiu-lui de la Sibiu, în 1943, se căsătorește cu Ștefan Pascu (viitorul profesor și academician), pe atunci cadru didactic la Facultatea de Istorie a Universității din Cluj, aflată, de asemenea în refugiu la Sibiu.

După terminarea studiilor a lucrat cățiva ani la Institutul de Istorie din Cluj, apoi, în perioada sumbră a anilor '50 a împărtășit suferințele morale și restricțiile

impuse soțului său, scos de la catedra universitară.

Angajată ulterior la Muzeul Etnografic al Transilvaniei, încearcă aici timp de 30 de ani, până la pensionare, urcând, rând pe rând, treptele ierarhiei muzeistice: muzeograf, șef de secție, iar în ultimul deceniu în calitate de director. S-a pensionat la 1 noiembrie 1979, cu regretul că timpul împlacabil nu îi permitea să-și petreacă în mijlocul colegilor săi toată viața. Dar, și cei 14 ani care au urmat până la fulgerătoarea dispariție și-a păstrat aceeași viață dragoste pentru colectivul în care a lucrat, pentru muzeele din țară cu care a păstrat toate legăturile.

Privindu-i retrospectiv activitatea închinată muzeografiei românești, o putem dimensiona pe trei planuri: cercetarea muzeistică și valorificarea ei prin studii științifice; activitatea de tezaurizare; glorificarea expozițională.

Inspirată de idei generoase și de o mare disponibilitate a cercetării de teren, colaborând cu personalități de marcă ale etnografiei românești (T. Bănățeanu,

N. Dunăre, V. Butură, K. Karoly), Viorica Pascu a străbătut cu pasul și cu pasiunea investigația Marămureșului și Bihorului, Banatul și Zarandul, Năsăudul și Sălajul, Munții Apuseni și Tara Bârsei. Alături de colegii săi a adunat un patrimoniu imens, îmbogățind și diversificând atât colecțiile muzeului pavilionar, cât și ale Secției în aer liber din parcul Hoia, transformându-le în instituții de înalt prestigiu național și european.

Cu dăruire, cu mult talent și indemnare artistică a organizat zeci de expoziții tematice, intrunind aprecieri unanime. Expoziția pavilionară de bază a muzeului, organizată sub îndrumarea sa, este și astăzi apreciată de public și de specialiști străini ca cea mai frumoasă și cea mai elevată din țară. Expozițiile itinerante din Europa și SUA (Columbia, Virginia, Illinois, Colorado, Wyoming, Ohio, Michigan, California) pe care le-a realizat au însemnat tot atât de importante mesaje de cultură românească pe mapamond.

Pe plan științific s-a preocupat de elaborarea a numeroase studii de muzeografie, de artă populară, de port popular, precum și de editarea cu consecvență a „Anuarului Muzeului Etnografic al Transilvaniei”.

A fost o distinsă doamnă a vieții muzeistice românești, plină de optimism și dragoste de viață, dărându-se muncii fără să o irosească. Profund creștină a avut sentimentul statonic al datologiei, crezând în harul care i-a dat puterea de a ști, de a vrea, de a realiza ceea ce și-a propus. A știut cum trebuie să trăiască, a vrut să-și împlinească menirea de soție și mamă, a realizat în profesiune astfel ca toți să o pomenească cu undă regretului și lacrima tristeții.

REDENDIA TERRA TERRAE

dr. MARIA BOȘE